

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Dominica XXI. post trinitatis

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Dominica XXI. post Trinitatis.

Evangelium Ioh. 4. v. 47. --- 54.

EXORDIUM.

Cum Deus justissimus primam mundum diluvio inundare & perdere vellet, rupti sunt omnes fontes abyssi magnæ, & catara- &æ coeli apertæ sunt: Et facta est pluvia super terram quadraginta diebus, & quadraginta noctibus: Sic consumpta est omnis caro hominum pariter & animantium, quæ movebatur super terram. Sed arca, & iis, qui cum Noah in arca erant, a quæ incommodare non poterant: verum quo plus multiplicatæ sunt, eo plus elevarunt arcam in sublime à terra, ut tandem quindecim cubitis altior esset aqua, super montes excelsos quos operuerat, Gen. 7. v. 11. seqq.

Hæc *jucunda crucis idea* est, qua Deus fideles suos in his terris afficere solet, ut illi in arca angustiarum degere cogantur, & à decumanis tribulationum fluctibus miris modis agantur. Sed non detrimento ipsis est: multo magis elevantur hoc ipso à terra, omnibusque rebus terrenis, ut quæ retro sunt obliviscentes, ad ea quæ sunt priora se extendant, ad destinatum scopum persequentes, ad braviæ supernæ vocationis Dei, in Christo Jesu, Phil. 3. v. 14. Ideoque crucem abhorre non debemus.

Miseri sunt, qui nunquam miseri fuerunt, inquit Seneca. *Caro percussitur, ut anima sanetur,* ut Basiliius ait.

Hic usus ægritudinis
Ut medicina corporis
A tartaro præservet.

Darum schickt Gott die Trübsal her/
Dass unser Fleisch gezüchtigt werd/
Zur ewigen Freud erhalten.

Potissimum vero ad preces hoc ipso incitatur: Domine, in angustia requisierunt te: meditatio quando eos castigas. Esa. 26. v. 16.

Exemplum hujus rei proponitur nobis in prælecto Evangelio, in Regio Satrapa, qui multa de Christo audierat: sed integrum ei non fuit, ut Christum accesserit, & informationem ab eodem hauserit: dum cruce impellitur, ejusque filius febris ardente infestatur: tum surgit perfugiens ad eum, de quo audierat, quod morbos alias insanabiles curare & profligare posset, tanquam Dominus magnus consilio, & magnus operibus, Jer. 32. v. 19. Nec irritò sane successu: quodcunque enim desideravit, impetravit quoque: nec modo magno gaudio desibutus: sed & cum universa domo sua, ad salutarem Christi agnitionem perductus est. Nos methodo nostræ insistentes, discemus ex hoc Evangelio:

I. *Ἀνθρωπολογίαν* sive notitiam nostri.

II. *Χριστολογίαν*, sive notitiam Christi.

J. J.

Exe-

Exegesis.

DE Jonathane legimus, quod cum paululum de melle gustasset, illuminati sunt oculi ejus, 1. Sam. 14. v. 27. Contra Tobia senioris oculi diutius liniti sunt de felle piscis, donec pellicula egrederetur de oculis ejus. Tob. 11. v. 13.

Hic mysterium quoddam subesse videtur. Deus enim pronus est, ad benefaciendum nobis, ideoque lætatur, Jer. 32. v. 41. Quod si vero id non agnoscamus, defatigatur misereri, Jer. 15. v. 6. & facit opus suum alio modo, Esa. 28. v. 21. h. e. varias immitit castigationes, & aperit iisdem oculos, ut videamus mirabilia in lege ejus, Psal. 119. v. 18.

Hac posteriori ratione adduxit Regium in præfenti Evangelio, qui sponte sua accedere cum noluit

Ad *notitiam nostri* pervenimus, si spectemus:

1. *Puerum febricitantem.* Ardente enim febrille decubuit, ut vocula *πυρετός* indicat, hujus vehementia adeo maceratus & consumtus fuit, ut præsentissima mors ob oculos versaretur: cum à patre relinqueretur, animam agebat, ut nulla humana spes superesse videretur, propterea dicit Regius ad Christum: Domine, descende, priusquam moriatur filius meus.

Sicut igitur alias Medici scribunt, quod nullus morbus sit frequentior febrile, & quod vix ullus morbus obtingere possit, cui non adhærescat febris:

Hinc proba te, mi Christiane! annon & ipse spiritualiter febrile labores, 1. Petr. 4. v. 12. *& frigus incredulitatis & caritatis concurrant, & vehementes paroxysmos causentur?* Matth. 24. v. 12.

Utique ejusmodi febricitantes inter nos occurrunt, qui æque, si non periculosus laborant, ac Regii filius in præfeto Evangelio, potissimum propterea, quia id agnoscere nolunt, sed imaginantur sibi esse sanos esse, & ita spernunt consilium Dei adversus semetipsos, Luc. 7. v. 30.

1 Nonnulli laborant *Febri erraticæ*, quæ nullum certum tempus observat, hi illi sunt, qui odio & invidentia infecti, proximi felicitati invident. Sicut Palæstini Isaac invidabant, quia Deus centuplum ei benedixerat, Gen. 26. v. 15.

Vitium hoc maxime familiare est, sed intervalla sua habet & nunquam hominem magis infestat, quam quando videt, proximo bene esse: tum facies immutatur, cor palpitatur, & omnis lætitia evanescit: Hinc præsci invidiam in forma macilentæ mulieris depinxerunt, cum hac inscriptione:

In videndo consumor.

Hæc gravis afflictio est, quam homo sibi ipsi conciliat, dum forte sua non contentus est, & tamen hoc ipso nihil potest adipisci, Jac. 4. v. 2. sed potius salute æterna excidit, Gal. 5. v. 20. 21.

Alii laborant

2. *Febri quotidiana.* Hi sunt comessatores, & Bacchi fratres, qui cum divite epulone quotidie splendide epulantur, Luc. 16. v. 19. dicentes: Venite, sumamus vinum, & impleamus sicera: & erit sicut hodie, sic & cras, & multo amplius, Esa. 56. v. ult. Id adeo tritum hodie est, ut si quis alteri honorem exhibere velit, cratera eum excipiat evacuanda, aut sanitatis pocula propinet, quibus sanitas magis profligatur, quam confirmatur, juxta illud Ovveni:

Vera salus sanis, nullam potare salutem,
Non est in pota vera salute salus.

Ve-

Verum, ut experientia probat, ejusmodi homines perdunt *rationem*. Vinum enim & multum auferunt cor, Hof. 4. v. 11. Profligant *sanitatem*. Cuius? cui gemitus? cui rixæ? Prov. 23. v. 18. seqq. *Honorem & existimationem*. Luxuriosa enim res vinum, & facit irrisorem, Prov. 20. v. 1. *Vitiam*, propter crapulam enim multi obierunt, Sir. 37. v. ult. *Æternam salutem*, ebriofis enim regnum Dei non hereditabunt, 1. Cor. 6. v. 10.

3. *Febris tertiana*. Hi illi sunt, qui ad tempus credunt, & per biduum aut triduum se devotos simulant: sed non continent. Verum præter opinionem paroxysmo peccatorum rursus infestantur, & in pristina peccata prolabantur. Hunc enim morem habet diabolus, ut si quem semel casibus suis irretiverit, non dimittat, sed ex uno peccato in aliud trahat, donec præcipitet in æstum æternum, ubi ignis & ligna multa, Esa. 30. v. ult.

Ideo principiis hic obstandum est, ne diabolo in minimis morem geramus, sed contra insidias ejusdem devota oratione nos muniamus, precantes cum Davide: *Doceme facere voluntatem tuam*, Psal. 143. v. 10.

4. *Febris quartana*: Hæc maxime periculosa & Medicorum scandalum est.

Hac depinguntur superbi, quæ omnes fideles admonitiones susque deque habent, & in viis suis perseverant, ponentes os suum in cælo, Psal. 73. v. 10.

Quemadmodum enim, qui quartana laborant, se convaluisse putant, quia tantum interstitium habent: sed in spe sua decipiuntur quando denuo invaduntur: Sic & superbi plerumque magna affectant, & putant, se turrim exstructuros esse usque ad

cælum, Gen. 11. v. 4. sed si digitulo attingat eos Deus, fateri coguntur cum Davide: *Profecto universa vanitas, omnis homo vivens*, Psal. 39. v. 6.

5. *Febris continua*. Hæc avaritia est, quæ hominem adeo sollicitat ut nec per noctem mente requiescat, Eccl. 2. v. 23. Alia quidem peccata interdum cessant: at avaritia nunquam desinit. Et quemadmodum febricitantes continua siti laborant, quæ non restingui potest, sed, quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ: Pari modo cum avaris res sese habet, ut satiari nequeant: sed semper clamant, *affer, affer*, Prov. 30. v. 15.

6. *Febris hæctica* nonnulli laborant. Hac intelligitur concupiscentia, ut Paulo vocatur, 1. Thess. 4. v. 5. Quemadmodum enim Hæctica ossa exsiccat, & humorem naturalem consumit, ut tandem homo spiritum suum emittere cogatur: Sic concupiscentia prava, scortatio & adulterium, est velut ignis, usque ad perditionem devorans, Job. 31. v. 12. Sir. 19. v. 3.

Hic examines velim te, ad has sex species spiritualium febrium, quas modo recensuimus, & facile deprehendes, quod non omnino ab iis immunis sis, sed una vel altera labores.

Sicut igitur febris corporalis malus morbus est, & qui ea infectus est, quærit media, quibus sanitatem recuperet: sic periculum majus est in iis, qui spiritualibus febribus urgentur. Illa corpus tantum affligit: hæc vero animam & corpus in gehennam præcipitat, 2. Tess. 1. v. 8. Ideo multo magis de mediis cogitemus, quibus ex periculo instante liberemur. Optimum remedium est, ut ad Christum nos recipiamus, qui febricitantem hunc morti vicinum vel verbulo restituit. Idem adhuc hodie corporaliter & spiritualiter præstare potest, est enim

Ccc Do-

Dominus Deus sanator noster, Exod. 15. v. ult. qui omnes infirmitates nostras sanare valet, Psal. 103. v. 3. Beati omnes, qui confidunt in eo, Psal. 2. v. ult.

II. *Regulum fluctuantem.* Licet enim multa de Christo audierat, ideoque firmiori fide Christum amplecti debuisset: attamen multum vacillat, & infirmitatem suam satis eo indicat, quod Christo non modo tempus præscribit, quando venire debeat, nempe propediem, priusquam moreretur filius suus: quando mortuus esset, putabat, Dominum juvare amplius non posse: sed & locum definit, unice flagitans, ut Dominus secum descendat Capernaum, ubi æger decumbebat: hac enim fide præditus non erat, ut credidisset, Dominum etiam in absentia filium suum restituere posse, quod Centurio antehac crediderat, Matth. 8. 8.

Hac in parte Regius hic non parum deliquit. Deus enim non vult sibi præscribi modum & tempus juvandi, ideo in oratione Dominica precamur: Fiat voluntas tua. In benevola igitur voluntate ejus acquiescendum, ipse in tempore veniet, nec in æternum dabit afflictionem iusto Psal. 55. v. 23.

Hic probare, mi Christiane! annon & ipse quandoque cum Regio hoc in hoc peccaveris quod Deo tuo tempus & modum juvandi præscripseris?

Hoc sæpe ita fit, præsertim quando diutius perseverat afflictio, tum desperabundi ingemiscimus: Domine, usque quo, Psal. 55.

Sed hic causæ considerandæ sunt, ob quas Deus cum afflictionibus ita instet, & precationem nostram ad placitum non exaudiat.

Sæpe fit, ut infans cum lacrymis cultrum à parentibus flagitet, quem tamen ut nocivum ei parentes non largiuntur: Sic nos

quoque id sæpe petimus, quod magis incommodo quam emolumento nobis foret: ideoque non inique ferre debemus, si non semper, prout petimus, exaudiamur, ipse enim pater noster est, & novit quibus indigeamus, Matth. 6. v. 32.

Moses Deo gratissimus erat, nec tamen Palæstinam ingredi ei licebat, sicut in votis habebat, sed in monte Nebo moriendum ei erat, Deut. 24. v. 5.

David vir erat ad cor Domini, nec tamen reconvalescentiam filii, quem cum Bathseba genuerat, impetrare poterat, 2. Sam. 2. v. 16. 18.

Paulus quotidie orabat, ut angelus Satanæ, qui eum colaphizabat, discederet à se: Verum responsum ferebat: Sufficit tibi gratia mea, 2. Cor. 12. v. 9.

Hinc Augustinus ait: *Unum ex duobus indubitanter sperare possumus, aut dabit, quod petimus, aut quod noverit, esse melius.*

Quando igitur oras, noli Deo præscribere tempus & modum juvandi, velut Regius hic: sed totum te ei relinque, veniens veniet, & non tardabit, Hab. 2. 3.

III. *Familiam obviantem.* Servi enim & famuli hujus Reguli, non modo Domino suo obviam procedunt, & nuncium afferunt: quod filius plene restitutus sit: sed & posteaquam ab herò suo intellexerunt, quanta potentia Christus polleat, & quam miraculose filium suum restituerit, omnes in eum credunt, justificantur & salvantur. Ideo inquit Evangelista: Credidit ipse, & domus ejus tota.

Hoc egregium speculum est, in quo, cum patres & matres familias: tum & servi & ancillæ, quid se deceat, conspiciere possunt. Heri & heræ quidem, ut famulatio bono exemplo præcant, in pietate & honestate:

state: Unde pater-familias cum Sole, mater-familias cum Luna, liberi vero & servientes cum stellis conferuntur. Velut autem Sol ex hac causa tam corusca luce à creatore suo ornatus est, ut Luna & stellæ ab eolumen suum mutuentur, & sic mundo utiliter serviant: Sic & patres-familias imprimis decebit, bonis exemplis familiæ præ-lucere, quo speciem boni ab illis capere, & justitiam & iudicium facere possint, Gē. 18.

Famulitia vero servi & ancillæ propterea, quo fideles sint in vocatione sua, non ad o-culum servientes, quasi hominibus placen-tes, Eph. 6. v. 6.

Hic utraq; pars examen instituere, & se-ipsam probare potest, an officio suo satisfac-erint, & nihil neglexerint eorum, quæ ad de-cores & commodum œconomia requiruntur, non dubito, quin hac in parte defectus occu- rant?

1. *Ex parte Dominorum.* Qui ita erga fa- mulitia se gerere debent, quo illi ansam ha- beant, amore & obsequio eosdem prose- quendi. Non lædas servum in veritate ope- rantem, neque mercenarium, dantem ani- mam suam, Sir. 7. v. 22. Sic Centurio Caper- naiticus fidelis servi sui curam gessit, & Chri- stum ipsum, ut eundem curaret, sollicitavit, Matth. 8. 6. Hoc nomen eorum requirit. Propterea enim patres-familias vocantur, ut affectu vere paterno erga domesticos se- se exhibeant: Sicut Naëman procul dubio erga famulitium suum sese gessit, ideo di- cunt ad ipsum, cum tergiversaretur in Jor- dane ad mandatum Elifæi lavare sese. Pater, & si rem grandem tibi dixisset Propheta, certe facere debueras: quanto magis, quia nunc dixit tibi: Lavare, & mundaberis. 2. Reg. 5. v. 13.

Imprimis vero, quod disciplinam attinet,

nihil negligere, sed ante omnia operam da- re debent, ut veram pietatem cordibus im- plantent. Hoc caput rei est, Princeps enim, qui libenter audit verba mendacii, omnes ministros habet impios, Prov. 29. v. 12.

Sed quam parum id passim observetur, exempla pro dolor! testantur. Inveniun- tur enim ejusmodi patres- & matres- fami- lias, qui famulitio & toti adeo familiæ nil ni- si scandala præbent, dum neglecto cultu di- vino & precibus, rixis & altercationibus, maledictis & imprecationibus rem familia- rem turbant, & sic malis exemplis iisdem præeunt. Quomodo hi consistent, quando coram tribunali Christi de quolibet verbo otioso rationem reddere debent? Matth. 12. v. 36. Væ mundo scandalis! Qui scanda- lizaverit unum de pusillis istis, expedit ei, ut suspendatur mola asinaria de collo ejus, & demergatur in profundum maris. Matt. 18. v. 6. 7.

2. *Ex parte famulorum.* Pro fidelitate e- nim & officiis, quæ Dominis & domina- bus exhibere debeant, sibi ipsis obsequun- tur, objurgati, toti in fermento jacent, ut heros alloquio non dignentur, vel contra- dicunt, Tit. 2. v. 9. licet in culpa sint, ut Ha- gar, Gen. 16. v. 4. 5. Vel defraudent, ut Ge- hazi, 2. Reg. 5. v. 22. vel calumniis eos one- rant, ut Ziba, 2. Sam. 16. v. 30. vel plane dis- cedunt, ubi maxime eorum opera indigent, ut Onesimus, Philem. v. 18. Hoc grave peccatum est. Ideo proba famulitia hæc & id generis alia cavere, & super pauca fide- les esse debent, quæ ipsis Dominus concre- dit, & constituentur aliquando super mul- ta, Matth. 25. v. 21. Quoniam unusquisque, quodcumque fecerit bonum, recipiet à Do- mino, sive servus sit, sive liber. Ephes. 6. v. 7.

De Secundo.

TRansibimus nunc ad alteram partem ^{χρησιμότητων}, sive notitiam Domini nostri Jesu Christi meditari. Hic nobis contemplandus proponitur :

I. *Tanquam severus objurgator.* Non enim statim paratus morem gerit huic Regio, uti ille speraverat : sed ante objurgat, sine dubio propterea, quia hactenus parum de Christo sollicitus fuerat, jam vero, ubi in acie quasi novacula versatur, putat, Servatorem sibi, utpote Regio officiali continuo ambabus manibus auxilium suum oblaturum esse, ideo inquit : Nisi signa & prodigia videritis, non creditis, q. d. novi vos aulicos, qui rebus secundis parum Deum ejusque verbum curatis : rebus autem adversis signa & prodigia expetitis, sine quibus nullam fidem habetis.

O quot adhuc hodie inveniuntur, qui Christo, ejusque ministris nullam fidem habere volunt, quia signa & prodigia non vident. Si, inquiunt, Deus de caelo signum daret, ut verbi ministri ignem caelo dejicerent, velut Elías, 2. Reg. 1. v. 10. aut pallis suis aquam percutiendo dividere possent, ut Elifaeus, 2. Reg. 2. v. 14. aut voces & pluvias de caelo impetrarent, sicut Samuel, 1. Sam. 12. v. 18. aut caecos videntes, & claudos ambulantes facerent, ut Apostoli, sic fidem illorum verba mererentur.

Quia vero id non fit, sed in praconibus nihil videtur nisi miseria & simplicitas, nec quicquam ex ore eorum auditur, nisi sermo de cruce, 1. Cor. 1. v. 18. ideo quoque fides nulla, obedientia nulla sequitur, sed potius querela Esaiæ locum habet: Quis credit auditui nostro? Esa. 53. v. 1.

Quin Epicurei dicere non verentur : si mortui resurgerent, & poenitentiam praedicarent, Luc. 16. v. 30. Si lapides clamarent, & poenitentiam annuntiarent, Luc. 19. v. 40. Si sol obscuraretur, & petrae scinderentur, Matth. 27. v. 52. si fulgur hunc vel illum circumfulgeret, & prosterneret, uti Saulum, Actor. 9. v. 3. id non in super habendum foret.

Hi omnes sine fide sunt, qui verbum & sacramenta despiciunt, & interea signis & prodigiis inhiant, cum tamen unice ad verbum relegati simus, juxta illud: Ad legem & testimonium, Esa. 8, 19. 20.

Cum his & similibus incredulis & miracula affectantibus, Christus 2que non contentus est, ac non contentus fuit cum hoc regio. Quando pii pracones ad exemplum Christi, ejusmodi incredulos juxta reprehensione notant, non propterea improbandi sunt, sed potius quæ muneris sui sunt, faciunt, nec metu absterri debent, sunt enim Dei ministri, 1. Cor. 4. v. 1. & praedicare tenentur, quæ mandavit Deus, Jer. 1. vers. 7.

Genuini Christiani imitentur Regiom hunc, dicentes cum Davide : Corripiet me justus in misericordia, Psal. 141. v. 5.

II. *Tanquam fidei augmentator.* Initio enim fides Regii hujus, valde infirma est, dum quidem fiducia alitur, Christum filium suum curaturum esse : sed quod absens eum juvare, aut mortuum resuscitare possit, id minime credit, dum Christus ipsam affatur: Vade, filius tuus vivit, quo ipso fidem in corde ejus excitat, ut verbo huic credens, certam fiduciam habeat, se filium suum, domum reversurum, sospitem & sanum inventurum esse.

Hac

Hæc ratione adhuc hodiè Christus fidem in cordibus nostris accendit. Neque enim immediatè, ut Enthusiastæ somniant, cordibus nostris infunditur, sed ex verbo hauriri debet, quod studiosè eum in finem audiendum est, ut dicamus cum Davide: Lucerna pedibus meis, verbum tuum: & lumen semitis meis, Psal. 119. v. 105. Fides enim ex auditu est, Rom. 10, 18.

Et quando fides hæc in nobis vacillare incipit, itidem nemo melius nobis subvenire poterit, quàm Servator noster, de quo prædictum: quod calamum quassatum non contriturus, & linum fumigans non extincturus sit, Esa. 42. v. 3. Oremus modò cum Discipulis: Domine, adauge nobis fidem, Luc. 17. v. 15. & cum patre Lunatici: Domine, credo quidem, sed tu succurre incredulitati meæ, Marc. 9. v. 24. Si hoc fecerimus, dabit lasso virtutem, & his, qui non habent fortitudinem robur multiplicabit, Esa. 40. v. 29. ut penetremus, & ad salutem custodiamur, 1. Petr. 1, 5.

Carolus Magnus, cum in gravem tentationem incidisset, dicebat: *Indignus sum*, sed mox colligens se, addebat: *sed tu Deus indignos recipis.*

Sic & tu verbo Dei innitere, & nunquam confunderis, sed in omnibus tentationibus palmam reportabis.

Quod si Dæmon tibi has cogitationes suggerit: Quis scit, utrum Christus etiam tecum sit in cruce? Quis scit, utrum te adjuvaturus sit? Quis scit, utrum te velit salvum? Et ita consequenter. Tu crede verbo, quod Servator dixit: Ecce, vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, Matth. 28. v. ult. Item, ne timeas, quia ego tecum sum, Esa. 41, 10. Et iterum: Venite ad me omnes, qui laboratis, Matth.

11. v. 38. Hic nemo prorsus exclusus est, sed qui laborat & oneratus est, ad Christum venire, ejusq; refectione frui debet. Qui ita verbo adhærescit bene facit, est enim lucerna, lucens in loco caliginoso, donec lucifer oriatur in cordibus nostris, 2. Petr. 1. v. 19.

III. *Tanquam vita nostra conservator*, Regii filius jam in agone decumbebat, sed simulac Christus dicebat: Filius tuus vivit, mors cedere cogitur, & ipso illo momento reconvalescit, ex quo apparet, quod mortem & vitam in manu suâ habeat. Nemo enim nostrum sibi vivit, Rom. 14, 8.

Pharao persuadebat sibi, se Israëlitis suppressurum, nemine id sibi prohibente, idè omnes masculos in flumen projicere mandabat: sed quantò magis opprimebat eos, tantò magis multiplicabantur, Exod. 1, 10.

Haman edictum Sanguinarium contra Judæos jam impetraverat, & ut omnes per totum Ahasveri imperium, uno die trucidarentur, adornaverat: sed Deus facillè inhibere poterat, cum enim executio instaret, epistolæ mittebantur per veredarios, qui per omnes provincias discurrentes, veteres literas novis nunciis prævenirent, Est. 8. v. 9. seqq.

Rex Hiskias ægrotabat usque ad mortem, sibiq; certissimam mortem instare audiebat: sed Dominus hic ad preces ejus à morte revocabat, quindecim annos vitæ ejus adjiciens, Esa. 38, 6.

Jonas erat in ventre ceti, nec ulla spes vitæ superesse videbatur: sed cum hic Dominus pisci mandaret, evomuit illuminari dam, Jon. 2. v. 4. seqq.

Hoc adhuc hodiè præstare potest: manus enim ejus abbreviata non est, Es. 50, 2. sed ut nobis vitam naturalem in utero matris

tris mirabiliter dedit, Hiob 10. v. 10. sic & omnibus vitam & inspirationem dat, in ipso enim vivimus, movemur & sumus, Act. 17. v. 25. 28. Imò postquam spiritum Domino nostro reddidimus, & quoad corpus terræ mandati sumus, nos die novissimo ad æternam vitam resuscitaturus est. Hæc enim voluntas Patris mei, qui misit me, ut omnis, qui videt filium, &c. ait ipse, Joh. 6. v. 40.

Hæc consolatione fulciamus nos adver-

sus horribilem mortis intuitum, ne nimium consternemur, sed cum Jobo dicamus: Scio quòd Redemptor meus vivit, Job. 19. v. 26. Illic verà vitâ perfruemur, Sir. 48. v. 12. quæ nunquam finietur, sed ab uno seculo in aliud continuabitur, in beatâ æternitate, & æternâ beatitudine quam nobis omnibus DEUS largiri dignetur,

Amen.

* *

*

Dominica XXII. post Trinitatis.

Evangelium Matth. 18, v. 23. --- 35.

EXORDIUM.

CUm piissimus ille Rex Josia librum legis legi audisset, & ex eodem intellexisset, neque se, neque Patres suos verba illius libri servasse: tanto propterea dolore perculsus est, ut sciderit vestimenta sua, 2. Reg. 22. v. 10.

Hic *triplicem librum* nobis in memoriam revocabimus:

1. Est *codex Scripturae*, quem nobis Servator apprimè commendavit, ut in eo studiose scrutemur, Joh. 5. v. 39. est enim testamentum Altissimi, Sir. 24. v. 32. scriptum non atramento: sed Spiritu Dei vivi. 2. Cor. 3. v. 3. de summis mysteriis, temporibus æternis tacitis, Rom. 16. v. 25. eo fine, ut vitam æternam habeamus, in nomine Domini nostri Jesu Christi, Joh. 20. v. ult.

2. *Liber conscientia*, in quo omnia peccata scripta sunt stylo ferreo, & acuto adamante exarata, Jer. 17. v. 1. qui hanc illibatam servat, & studet sine offendiculo conscientiam habere ad Deum & ad homines semper, exemplo Pauli, Act. 24. v. 16, in bo-

no cordis vestigio lætari potest, Sir. 17. v. 13. Qui vero eam variis peccatis contaminavit, causam habet ex animo dolendi, & non ut Hiskias vestimenta, sed cor scindendi, & ad Dominum Deum suum convertendi, Joel. 2. v. 13.

3. *Liber culpa*. Quem Deus omnibus hominibus proponit, ut in eo, velut in triplici indice videre queant 1. *Quid à Deo acceperint*. 2. *Quomodo eo usi sint*, & 3. *quam rigorosam rationem reddenda sit*.

Primus concernit maxima Dei beneficia, quæ Deus nobis à ventre matris nostræ fecit, secundum misericordiam suam, Sir. 50. v. 24. dum nobis non modo panem quotidianum largitur, Matth. 6. v. 10. & præstat omnia abundanter ad fruendum, 1. Tim. 6. v. 17. sed & imprimis omni benedictione spirituali in Christo nos benedicit, Eph. 1. 3. adeo copiose & affatim, ut confiteri teneamur, esse nos minores cunctis miserationibus, & veritate, quam implevit in nobis, Gen. 32. v. 10.

Secun-